

підходити комплексно та визначати інтегральний ефект від введення інновації, тобто розглядати її як складну систему, з притаманними їй властивостями (цілісності, емерджентності, самоорганізації, синергетичності, саморозвитку, інерційності, мобільності). Крім того, враховувати фактори впливу зовнішнього та внутрішнього середовища, які тим чи іншим способом можуть вплинути на результат проєкту.

Визначальним в ефективному проєкті є забезпечення оптимального розподілу та використання ресурсів, що в доповненні до пошуку, створення та введення у дію проєкту забезпечує позитивний ефект від створеної інновації.

Отже, базовим напрямком розвитку агропідприємств є інновації. Інноваційний розвиток повинен базуватись в першу чергу на підтримці держави, сприянню якісному розвитку аграрного сектора за умов нестабільності зовнішнього середовища. Інноваційний розвиток є основою для стратегічного розвитку, а отже впливає на рівень конкурентоспроможності та підвищення ефективності діяльності агропідприємств.

Список використаних джерел:

1. Сагачко Ю. М., Тешева Л. В. Інноваційна діяльність підприємств аграрного сектора як критерій ефективності його виробничо-господарського потенціалу. *Проблеми економіки*. №4(46), 2020. С. 217-223.

2. Бібен О.І. Підвищення рівня інноваційного розвитку аграрного виробництва. *Ефективна економіка*. №12, 2014. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1> HYPERLINK "http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3677"& HYPERLINK "http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3677"z=3677

3. Смолінська В.Б. Інноваційна діяльність підприємств аграрної сфери. *Науковий вісник НЛТУ України*. Вип. 20.10. 2010. С. 238-241.

УДК 338.22

ПЕРЕВАГИ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ ТА ЕКОНОМІЧНІ ВИКЛИКИ

Рудік Н.М., к.с.-г.н., доцент кафедри економічної теорії і економіки підприємства
e-mail: Natalya.m.rudik@gmail.com

Донченко Д. К., здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
факультету економіки та управління
e-mail: dashadashkad123@gmail.com

**Одеський державний аграрний університет
м. Одеса, Україна**

Суспільно-економічний розвиток людства супроводжується глибокими трансформаціями викликаними інформаційно-технологічними революціями. В історичному розрізі натеper виділяють їх п'ять.

Перша інформаційна революція (4 тис. р. до н.е.) обумовлена була появою мови та роздільного людського мовлення.

Розгортання другої інформаційної революції більшість дослідників пов'язує з винаходом писемності, яка зруйнувала монополію окремих груп людей на знання, бо уможливила передачу інформації більшому загалу людей, а відповідно й знань від покоління до покоління. Предметне, вузликоче та піктографічне письмо в умовах формування рабовласницького ладу, якому була властива розвинена політична ієрархія, напрацьовувався обробіток землі, розвивались ремесла, трансформується в ідеографічне письмо. Подальший розвиток господарства потребував нових засобів передачі суспільного досвіду, тому виникає

фінікійське письмо. Від фінікійського письма походять майже всі алфавітні системи письма, зокрема і латинське письмо, кирилиця. Така трансформація уможливила більш досконалу передачу знань та досвіду. Це призвело до якісного і кількісного стрибка у цивілізаційному розвитку саме внаслідок отримання можливості накопичення та передачі інформації.

В епоху Відродження розпочалася третя інформаційно-технологічна революція. Великий інформативний прорив, полегшення процесу нагромадження і передачі інформації визначило винайдення друкарства Йоганном Гутенбергом в 1440 році. Зростає доступність інформації, швидкість її поширення. Це спричинило значний вплив на розвиток європейської цивілізації. В 1814 році була створена друкарської машинка, розпочався розвиток поліграфії, що прискорило обмін інформацією. Книгодрукування вважають однією з перших ефективних інформаційних технологій

Четверту хвилю інформаційно-технологічної революції (кінець XIX століття) пов'язують із винаходом та впровадженням у широке користування таких засобів інформаційної комунікації, як радіо, телефон та телебачення. Вони збільшили швидкість передачі інформації й розширили її географію.

П'ята інформаційно-технологічна революція розпочалась у 50-ті роки XX століття, з використання засобів цифрової обчислювальної техніки. Ця інформаційно-технологічна революція принесла не лише нові можливості для розвитку науки та технологій, але й значні зміни в економічному світі. Вона пов'язана із винаходом комп'ютерів та комп'ютерних мереж. У 1946 році у США з'явився перший у світі комп'ютер – ENIAC (Electronic Numerical Integrator and Computer). А третій у світі комп'ютер був створений в Україні це - МЭСМ (Малая Электронная Счетная Машина) в 1951 році [1].

У 1968 році військовою комп'ютерною мережа Arpanet (США) започатковується Всесвітня мережа інтернет. З цього часу інформаційні технології займають центральне місце в економічній організації суспільства. В Україні у 1990 році було створено перші три вузли доступу до мережі. Інтегруються величезні обсяги інформації, що оперативно надходить із різноманітних та географічно віддалених джерел, на якісно новий рівень виходять управління, економіка, політика, наука, культура.

Використання цифрової обчислювальної техніки для обробки наукової, економічної та соціальної інформації кардинальним чином змінило можливості людини щодо активізації та ефективного використання інформаційних ресурсів. Найважливішим та принципово новим результатом п'ятої інформаційної революції є те, що вперше за всю історію розвитку цивілізації людина отримала вискоелективний засіб для посилення власної інтелектуальної діяльності, що підняло світову цивілізацію на якісно новий рівень розвитку. Провідними галузями стають інформатика, генна інженерія, освіта, охорона здоров'я, електроніка, комерція. А домінуючою інфраструктурою - інтернет, глобальні енергосистеми екологічні системи, авіалінії [2].

Однак значні наслідки для становлення й розвитку суспільства, проявляються по-різному для країн і регіонів.

Цифровий розрив (digital divide) між тими, хто користується благами „світу інформаційних технологій”, і тими, хто перебуває за його межами маючи низький матеріальний рівень життя все більше зростає і в подальшому зростатиме. У країнах, що розвиваються забезпечення комунікаційною інфраструктурою низьке, низький рівень освіченості населення, недостатньо кваліфікованих фахівців необхідних для розвитку та використання інформаційно-комунікаційних технологій [1].

Як переваги так і недоліки нових інформаційних технологій змінили людей та їх умови життя. Основу складає інформація про світ, а не досвід безпосереднього спілкування з ним. У сфері економіки вплив інформаційних технологій простежується у різкому зниженні цін на товари і послуги, пов'язані з сучасними технологіями та у швидкому поширенні інформаційних технологій у виробничих системах та побутовій сфері. В економіці інформація натеper розглядається як базовий ресурс.

Як будь-яка технологія, інформаційні технології несуть і обмеження. Телебачення та газети втрачають частину аудиторії, а відтак і прибутки; люди втрачають індивідуальне приватне життя й особисту свободу із-за збільшення кількості баз даних, що стосуються життя пересічного громадянина; комп'ютерне редагування дає можливість робити зміни і в цифрових, в текстових даних тому вірогідність інформації зменшується; стає проблематичним і визначення права власності й інтелектуального авторства; розширюються можливості кримінальних структур (збитки від комп'ютерних злочинів оцінюються в мільярди доларів); банки даних іноді стають предметом купівлі; інформація змінює політичні структури; зростає залежність і уразливість користувачів від випадкових чи навмисних збоїв устаткування і програмного забезпечення. Інтернет вносить принципові зміни в діяльність демократичних інститутів, суспільство стає все прозорішим для влади, і його легше контролювати.

Однак сучасне суспільство неможливо уявити без використання інформаційних технологій, які стали основою для розвитку економіки. Цифрова економіка базується на використанні інформаційних технологій та мережових комунікацій для забезпечення швидкого обміну даними і послугами. Цифрова економіка дає змогу підприємствам ефективніше використовувати ресурси, знижувати витрати і збільшувати прибуток. Інформаційно-технологічна революція також призвела до зміни моделі бізнесу. З'явилися нові форми бізнесу: електронна комерція, онлайн-сервіси та інтернет-платформи, вони збільшують аудиторію а відтак і збільшують продажі, роблять життя громадян комфортнішим.

Отже, впровадження інформаційних технологій має значний вплив на економіку, цей шлях безповоротний, тому необхідно адаптуватися до цих змін для успішного розвитку.

Список використаних джерел:

1. Шевчук О.Б., Інформаційно-технологічна революція і її роль у розвитку світової економіки. *Економіка і прогнозування*. 2004, С.139-152. http://eip.org.ua/docs/ep_04_3_139_uk.pdf

2. Ханін І. Г. Інформаційно-технологічні передумови формування постіндустріального суспільства як концепції нової глобальної цивілізації *Ефективна економіка* № 9, 2012 <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1765>

УДК: 631. 115.1: 631.016: 303.4 "313"

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ В УКРАЇНІ

Сенченко І. Р., здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
e-mail: irinasenchenko2004@gmail.com

Петренко О.П., к.е.н., доцент кафедри економічної теорії і економіки підприємства,
ORCID ID: 0000-0001-9722-3785,
e-mail: leka_m@ukr.net

Одеський державний аграрний університет, м. Одеса, Україна

Фермерські господарства є важливою складовою агропромислового комплексу України. Це вид підприємницької діяльності в сфері сільськогосподарського виробництва, який передбачає здійснення діяльності членами сім'ї фермера. Законодавче передбачено обов'язкову трудову участь кожного члена господарства у його діяльності. Фермер за своїм соціально-економічним статусом є працюючим власником, тому його трудова діяльність у господарстві базується на членстві та регулюється не трудовим договором, а статутом фермерського господарства [1].

У 2021 році в Україні було зареєстровано більше 300 тисяч фермерських господарств. Вони займали близько 60% сільськогосподарських угідь і виробляли близько 50% валової продукції сільськогосподарства. За даними Держстату України, станом на 1 січня 2023 року